

**Dirección Xeral de Formación Profesional
Rede de Conservatorios Profesionais de Música e Danza de Galicia**

MD85PRO01

Programación Didáctica Departamento Tecla

Centro: CMUS Profesional de Santiago de Compostela

Materia/disciplina: Piano Complementario

Curso: 2022 - 2023

Índice

1	Introdución.....	3
2	Metodoloxía.....	3
3	Atención á diversidade.....	3
4	Temas transversais.....	3
	4.1. Educación en valores.....	3
	4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	3
5	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	3
6	Secuenciación do curso.....	3
	6.1. Curso:.....	4
7	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	5
8	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	5
9	ANEXOS.....	6
	9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional.....	6
	9.2. Probas de acceso a outros cursos.....	6
	9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	6

1 Introducción

A finalidade da materia de Piano Complementario se centra en sinalar a utilidade do piano como ferramenta para todo músico. Orientada deste modo, a materia ten características propias, que a diferencian da materia de Piano:

1) O piano en PC é visto como un medio, e non como un fin, para a comprensión de procesos musicais: a harmonía, a polifonía, a verticalidade na música. Tamén vai ser visto o piano como un instrumento de apoio no posible papel dos nosos alumnos como futuros profesores, facilitándolles que poidan acompañar de xeito máis ou menos sinxelo os seus alumnos, dependendo do seu grao de aproveitamento da materia.

2) Os alumnos comezan o estudo do piano en PC con maior idade que os que estudan o piano como instrumento principal, e isto vai posibilitar outras formulacións, que permiten un maior uso do razoamento e a comprensión dos procesos musicais implicados.

Non obstante, a pesar de que en boa medida a materia vai estar vinculada á comprensión da harmonía e realización de prácticas ligadas a esta, hai que indicar aquí que tamén é necesaria a adquisición dunha técnica que permita un desenvolvemento eficaz no teclado, que pasa pola realización de exercicios específicos (escalas, estudos) e o traballo dun repertorio propio do instrumento.

E, para finalizar esta introdución, unha aclaración: como dixemos máis arriba, a materia de PC agora en LOE realízase ao longo dos catro últimos cursos no Grao Profesional, sendo estes de 3º a 6º.

Por iso, cando falamos nesta programación dos obxectivos, contidos, etc. do curso 1º, estémonos a referir ao primeiro curso da materia, pero que se realiza cando o alumno está en 3º de GP, e así co resto dos cursos.

Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

ORDE do 29 de setembro de 2015 pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.

DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.

CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.

ORDE do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.

DECRETO 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.

ORDE do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.

ORDE do 8 de febreiro de 2008, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.

DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.

CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

2 Metodoloxía

A metodoloxía a empregar na materia de Piano Complementario terá como recurso principal a participación activa do alumnado, promovendo a súa autonomía no estudo e desenvolvemento musical no piano.

Motivarase ó alumnado con actividades que desperten o seu interese polo piano, traballando obras dun nivel axeitado para cada alumno.

Terase en conta a diversidade do alumnado, xa que o alumnado de piano complementario ven de todas as disciplinas do centro e cada un deles coas súas características específicas. Polo que faranse adaptacións curriculares para os alumnos que xa teñan coñecementos previos do piano ou precisen dun traballo máis específico do instrumento.

5. 1. METODOLOXÍA DO PRIMEIRO CURSO (3º G. P.).

Ao principio faremos unha descrición do piano desmontando as súas diferentes partes, deixando á vista do alumno o seu mecanismo e facéndoo partícipe desta exploración.

Tratarase de habituar ao alumno a que adopte unha boa posición ante o piano de xeito progresivo, insistindo sobre iso en cada clase, facéndoo ver e sentir que a postura máis relaxada é a que resulta máis útil.

En canto á situación do alumno no teclado iniciaremos o traballo partindo do Do central situando o alumno nos distintos rexistros do piano asociándoo coas claves de Sol e Fa.

Para iniciar o alumno na dixitación pianística, teremos en conta as posibles diferenzas respecto á dixitación do seu instrumento principal.

O alumno recoñecerá as diferenzas dinámicas entre *forte* e *piano* mantendo para iso unha execución relaxada facendo uso do peso do brazo e evitando presións innecesarias. A disociación dinámica de ambas as dúas mans levará a cabo pola práctica de diferentes exercicios (diferenciación entre diferentes roles: melodía - acompañamento).

Abordarase o ataque simultáneo de varias notas mediante o uso de acordes. Poderanse aplicar no acompañamento sinxelo con dous acordes de funcións harmónicas diferentes. Dependendo do nivel de aprendizaxe do alumno, levarase o aprendido ao terreo da improvisación.

O traballo dos tipos de toque dependerá da idade e da conformación física da man de cada alumno. Iniciarase o traballo no piano cun toque *non legato* evitando así tensións e favorecendo a forza e flexibilidade da man. Progresivamente irase introducindo o toque *legato* coa realización de diversos exercicios de posición fixa con cinco dedos abranguendo rexistros diferentes.

Iniciarase o traballo do paso do polgar con pequenos exercicios tendo en conta a elasticidade do brazo, pulso e o seu movemento progresivo para a súa correcta execución.

Practicarase a memoria en pasaxes breves e sinxelas facendo uso da análise harmónica - formal previa.

Iniciarase o alumno de xeito gradual á lectura á primeira vista partindo para iso das mans separadas, seguindo con mans xuntas a distancia de oitava, mans xuntas en distintas oitavas, etc., pouco a pouco aumentándose a dificultade.

Iniciarase o alumno no transporte de estruturas harmónicas sinxelas (I, IV, V) nas tonalidades de Do, Fa e Sol e os seus relativos menores.

5. 2. METODOLOXÍA DO SEGUNDO CURSO (4º G. P.).

Continuarase traballando os aspectos fundamentais tratados no primeiro curso.

Buscarase combinar e contrastar durante as clases ao longo de todo o curso a práctica dos diferentes roles pianísticos: solista, acompañamento, catro mans, etc.

Traballarase aspectos técnicos como o tipo de toque, as dixitacións, as dinámicas mediante exercicios e extraendo diferentes pasaxes dunha obra.

A iniciación ao alumno ao uso do pedal desenvolverase mediante a realización de pequenos exercicios cunha soa nota, pasando despois aos acordes. O máis recomendable sería empezar a usalo en obras xa interpretadas ou en momentos concretos das obras (en acordes finais).

O traballo de acordes, cadencias, progresións, etc., realizarase nas obras mediante a análise previa, o que implicará tamén traballar fóra destas.

Traballarase de forma paralela as escalas e arpejos tendo en conta aspectos como o paso do polgar, as dixitacións, os acordes, prestando especial atención á posición e apertura da man ata assimilar o "molde" propio de cada acorde.

Continuarase o traballo dos diferentes roles das mans (melodía - acompañamento) mediante o practica de exercicios (cantando, etc.).

Practicaranse obras de diferentes épocas explicando as súas características estilísticas.

O traballo da improvisación farase a partir de harmonías, motivos melódicos sinxelos e ritmos dados previamente incluíndose os conceptos de notas reais e de adorno (notas de paso).

Seguirase traballando a lectura á primeira vista de pasaxes sinxelas de obras agora xa con ambas as dúas mans utilizando criterios coherentes de dixitación, lectura anticipada para desenvolver a fluidez na lectura, regularidade no tempo, e evitando mirar ao teclado na medida do posible.

Para a práctica da memoria sería interesante a memorización dalgunha obra do repertorio.

Iniciarase o alumno ao transporte de obras sinxelas como cancións populares baseándose nunha análise harmónica previa, nas distancias interválicas (poñendo atención nas notas reais) e na memoria auditiva.

Iniciar o alumno á redución de partituras simplificando ao máximo (omitindo algunhas notas de acordes, terceiras ou outras disposicións de notas dobres).

5. 3. METODOLOXÍA DO TERCEIRO CURSO (5º G. P.)

Seguiranse traballando aspectos fundamentais vistos no segundo curso.

Combinar nas clases durante todo o curso a práctica dos diferentes roles pianísticos: solista, acompañamento, catro mans, etc.

Seguiranse traballando aspectos técnicos como o tipo de toque, as dixitacións, as dinámicas mediante exercicios e diferentes pasaxes dunha obra.

Habituarase ao alumno no uso do pedal nos diversos aspectos do Piano Complementario e será o profesor quen dea dunhas pautas para que teña un criterio propio en canto a pedalización.

O traballo de acordes, cadencias, progresións, etc., realizarase nas obras mediante a análise previa, o que implicará tamén traballar fóra destas.

Traballaranse diversos aspectos técnicos (exercicios con escalas e arpejos) para reforzar e completar a formación pianística do alumno.

Práctica de obras de diferentes estilos, linguaxes (Jazz, música tradicional, etc.)

O traballo da lectura a vista levarase a cabo a partir dunha análise previa por parte do alumno.

Traballarase a improvisación a partir de estruturas harmónicas e formais previamente dadas.

No traballo memorístico o profesor traballará co alumno utilizando as obras do repertorio desenvolvendo exercicios e pautas para desenvolver os diversos tipos de memoria existentes (auditiva, muscular, visual, analítica, etc.).

Continuarase iniciando o alumno ao transporte de cancións populares baseándose na súa análise harmónica, as súas distancias interválicas (poñendo atención nas notas reais) e na memoria auditiva.

Inculcarase ao alumno dunhas pautas a seguir para desenvolver a súa autosuficiencia no estudo e así desenvolver uns criterios pianísticos propios á hora de solucionar calquera tipo de problema musical ou técnico.

Abordaranse os criterios básicos de redución de partituras mantendo os elementos esenciais e eliminando os superfluos.

5. 4. METODOLOXÍA DO CUARTO CURSO (6º G. P.)

Seguiranse traballando aspectos fundamentais vistos no terceiro curso.

Combinar durante as clases durante todo o curso a práctica dos diferentes roles pianísticos: solista, acompañamento, catro mans, etc.

Seguiranse traballando aspectos técnicos como o tipo de toque, as dixitacións, as dinámicas mediante exercicios e diferentes pasaxes dunha obra.

Habituarase ao alumno no uso do pedal nos diversos aspectos do Piano Complementario e buscando que adquira un criterio propio en canto a pedalización.

O traballo de acordes, cadencias, progresións, etc., realizarase nas obras mediante a análise previa o que implicará tamén traballar fóra destas.

Continuarase traballando diversos aspectos técnicos (exercicios con escalas e arpejos) para reforzar e completar a formación pianística do alumno.

Improvisación a partir de estruturas harmónicas e formais con certo grao máis de complexidade que no curso anterior. Incluirase para iso o respecto ás dinámicas, liñas de fraseo, notas de adorno, etc.

Práctica da lectura a vista utilizando todos os elementos aprendidos e prestando especial atención aos musicais (matices, respiracións, fraseos, etc.).

Continuarase iniciando o alumno ao transporte de pezas de maior dificultade que en cursos anteriores.

Realizarase a redución de partituras co apoio de anotacións dos graos tonais básicos e sinais que faciliten a redución (Baixo cifrado, harmonía tradicional, etc.).

3 Atención á diversidade

As medidas que se levarán a cabo para a atención á diversidade atópanse detalladas no Plan de atención á diversidade do centro, dispoñible na páxina súa páxina web.

4 Temas transversais

4.1. Educación en valores

A música, no dobre aspecto de ciencia e arte, contribúe ó desenvolvemento no plano intelectual á vez que no plano emocional/afectivo coma xeito de expresión persoal e interrelación cos demais. Por todo elo posúe un gran potencial no desenrolo do equilibrio persoal e na formación de hábitos de escoita, tolerancia e respecto cara os demais e cara o entorno. Neste sentido, a lei educativa actual plantexa a educación en valores, dende todas as actividades do centro, partindo do plantexamento dos contidos ou eixos transversais que, sin adxudicarse a ningunha disciplina, é necesario que estean presentes no currículo para alcanzar aa formación integral da persoa. Estas cualidades intrínsecas da práctica e do coñecemento da música concrétanse do seguinte modo nos eixos transversais do currículo:

EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA E EDUCACIÓN PARA A PAZ: aceptación e recoñecemento dos demais a través do fomento das actividades grupais e mellora do coñecemento de outras culturas a través da súa música.

A EDUCACIÓN PARA A SAÚDE: a práctica da música contribúe ó establecemento de hábitos de hixiene física e mental, xa que fomenta un desenvolvemento persoal equilibrado, a creación de novas vías de comunicación e a tendencia a perseguir a

consecución dun ámbito que contribúa ao benestar. O primeiro aspecto cóidase de xeito específico nos contidos que fan referencia á educación da voz e corrección.

postural requirida tanto no canto coma no movemento e a danza. De xeito global, a música contribúe tamén ao equilibrio persoal na medida que se fomenta a comunicación e se canaliza o desenvolvemento da expresividade, afondando no propio coñecemento e aceptación. •

A IGUALDADE ENTRE AMBOS OS DOUS SEXOS: no mundo musical evidéncianse ás veces actitudes estereotipadas acerca dos roles masculino e feminino, orixinadas na marxinación histórica -e obsoleta- da muller nos campos que supoñen unha proxección social. Os materiais deste Proxecto non dan cabida a ningún tipo de discriminación relacionada co sexo, nin na elección ou atribución dun instrumento para realizar unha interpretación, nin na distribución de tarefas de cara a crear unha coreografía, nin na composición e improvisación.

EDUCACIÓN DO CONSUMIDOR: o mercado relacionado co consumo da música move un considerable volume económico, sendo o alumnado desta etapa un gran consumidor de produtos musicais. Polo tanto, é importante que adquira criterios de optatividade e de calidade que lle permita consumir de forma libre e razoada. Os materiais presentan un abano amplo de estilos musicais, asociados todos eles a unhas actividades que axudan ao alumnado a descubrilos e aprecialos.

EDUCACIÓN AMBIENTAL: é necesario concienciar o alumnado fronte á presenza indiscriminada e abusiva -a miúdo inútil e ademais, agresiva- do son no ámbito, fomentando a formación dunha actitude consciente e crítica

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A aplicación da tecnoloxía da información e comunicación (TIC) e as Novas Tecnoloxías levounos a unha nova revolución, permitindo un crecemento enorme, evolución e perfeccionamento do proceso creativo musical. Non obstante, faise necesario regulalas, e, seguindo a normativa do noso centro, establecemos o seguinte regulamento:

1. Non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice e sexa con fins didácticos.

2. Non se permite o uso na aula ou fora dela de ningún programa ou aplicación informática que recopile ou faga uso de calquera dato do alumnado (datos persoais, datos de avaliación e seguemento) agás CENTROSNET, e a súas aplicacións para dispositivos móbiles, ou calquera outro establecido e/ou autorizado pola consellería.
3. Poderanse utilizar outros programas ou aplicacións informáticas que non recopile nin faga uso de calquera dato do alumnado (metrónomo, afinador, etc.).
4. Para o uso de calquera outro programa ou aplicación informática do que non se faga mención na programación didáctica correspondente ou recopile ou faga uso de algún dato de carácter persoal ou referente ao seguemento ou avaliación do alumnado, deberáse pedir autorización expresa a cada alumno ou alumna, ou aos seus titores legais, de ser o caso.
5. No caso de que o profesorado ou o alumnado precisen facer uso do móbil ou de calquera outro dispositivo electrónico semellante nas aulas por algún motivo de forza maior e xustificable, deberá pedirse autorización á Dirección do Centro.

5 Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O Departamento de Tecla organizará Audicións da materia de piano complementario. As audicións de piano complementario non serán obrigatorias.

O profesor poderá coordinar actividades con outros Departamentos ou formacións musicais do centro.

6 Secuenciación do curso

6.1. Curso: 3º Grao profesional

1.1.1 Avaliación inicial

Na primeira semana do curso, o profesorado realizará unha avaliación inicial do alumnado para recoller datos sobre o estado emocional do alumnado, dos seus coñecementos musicais no piano e de todas aquelas cuestións que podan ser importantes para o desenvolvemento do curso. Quedará reflexada no cuaderno de seguemento do alumnado dita avaliación inicial.

6.1.1. Obxectivos

- 1.- Coñecer as partes básicas do piano e as súas posibilidades sonoras.
- 2.- Adecuar a postura ao piano poñendo atención á altura do asento e á posición do brazo con relación ao teclado.
- 3.- Adoptar unha boa colocación da man e familiarizarse coa dixitación pianística.
- 4.- Diferenciar o papel do piano como instrumento solista e como acompañante.
- 5.- Realizar de xeito básico diferenciacións dinámicas.
- 6.- Coñecer e realizar as diferenzas entre o toque *legato* e *non-legato*.
- 7.- Iniciar o alumno na análise da estrutura dunha obra dun xeito elemental.
- 8.- Iniciar o alumno nas funcións harmónicas básicas (I, IV, V).
- 9.- Iniciar o alumno no cifrado tradicional e no americano.
- 10.- Iniciarse no paso do polgar.
- 11.- Adoptar a lectura á primeira vista como un elemento natural de aprendizaxe.
- 12.- Tomar conciencia da importancia do estudo do piano como instrumento complementario para a súa formación como músico.

6.1.2. Contidos

- 1.- Exploración das partes do piano dun xeito práctico, visual e auditivo.
- 2.- Adquisición dunha postura correcta ao piano, tendo en conta a altura do asento, a posición do brazo, o pulso e a man respecto ás teclas e mantendo as costas relaxada para evitar posibles tensións e trabas na execución.
- 3.- Interpretación de pasaxes en posición fixa de cinco dedos en diferentes tesituras.
- 4.- Práctica de diferentes graos de dinámica.
- 5.- Práctica de *legato* e *non-legato*.
- 6.- Comprensión e realización de frases sinxelas tipo pregunta-resposta.
- 7.- Realización de acordes tríades e de sétima de dominante nas tonalidades de Do, Sol e Fa maiores e os seus relativos menores utilizando tanto o cifrado harmónico como o americano.
- 8.- Uso dos acordes básicos (I, IV, V) na realización de acompañamentos simples.
- 9.- Práctica do transporte con acordes I, IV e V en tonalidades de Do, Sol e Fa así como os seus relativos menores.
- 10.- Iniciación básica no paso do polgar (escalas cromáticas, diatónicas a dúas oitavas).
- 11.- Lectura á primeira vista de obras e pasaxes de dificultade mínima.

6.1.3. Avaliación

Criterios de avaliación

1. Ler textos a primeira vista.
2. Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
3. Interpretar obras de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
4. Chegar a través da análise harmónica interna dun fragmento de partitura á estrutura.
5. Ler de forma simplificada obras ou fragmentos con disposicións harmónicas.
6. Acompañar unha melodía coa axuda do profesor.

Mínimos esixibles

1º TRIMESTRE

- Interpretar unha obra para piano.
- Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en Do, Sol e Fa maiores
- Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.
- Acompañar melodías axudado do profesor.

2º TRIMESTRE

- Interpretar unha obra para piano.
- Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en La, Mi e Re menores.
- Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.
- Acompañar melodías axudado do profesor.

3º TRIMESTRE

- Interpretar unha obra para piano.
- Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.
- Ser capaz de acompañar e tocar unha melodía improvisada.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Os criterios de avaliación aplicaranse por medio dos seguintes procedementos:

- Observación sistemática individual en clase, a través do caderno do profesor. Neste reflectirase a evolución do alumno, o traballo realizado no seu estudo persoal, o grao de cumprimento dos obxectivos e as incidencias.
- Probas. Realizaranse probas nas que se valorarán contidos que, ademais da interpretación do repertorio, inclúan a realización de estruturas harmónicas, improvisacións, escalas, etc. Ditas probas poderán tamén realizarse de xeito telemático se as circunstancias o requiren.
- Con base no cumprimento dos obxectivos do curso, en cada un dos cursos valoraranse os seguintes aspectos:
- A realización dos contidos mínimos arriba recollidos (específicos para cada curso), nos que se reflecta:
 - A resolución correcta de aspectos técnicos instrumentais.
 - A comprensión dos procesos musicais implicados.
 - Tamén se valorará aspectos actitudinais como: compromiso coa materia, reflectido nuns hábitos de estudo regulares e axeitados, interese en mellorar, esforzo, mostra de iniciativa, ademais de regularidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Dar un valor matemático de modo illado a cada un dos aspectos traballados, e por tanto susceptibles de ser avaliados, nas Ensinanzas Artísticas non é fácilmente aplicable dada a súa interrelación. Polo tanto, algúns dos criterios de avaliación fan referencia a bloques de coñecemento avaliados de forma conxunta.

A distribución será:

20%: actitude fronte á materia e grao de esforzo para alcanzar os obxectivos.

20%: calidade non estudo autónomo (regularidade, grao de esforzo e calidade de estudo na casa)

20%: traballo da lectura a primeira vista e de estruturas harmónicas.

40%: interpretación de obras ao piano (traballo dos diferentes aspectos da técnica pianística)

A nota final, será unha media aritmética das tres avaliacións.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Os criterios para a concesión de ampliación de matrícula están regulados nas Normas de Organización e Funcionamento do centro (NOF), a disposición da comunidade educativa na páxina web.

Para conceder a ampliación de matrícula é necesario que o alumnado teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ao que pretenda promocionar.

Para tal fin realizarase unha proba que consistirá en:

- Interpretación das obras: 40%
- Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc: 60%

Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación serán os establecidos para o mesmo curso no que está. A proba valorarase do 1 ao 10 sendo necesaria unha cualificación de 5 puntos para superala.

6.1.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de que o alumno ascenda de curso coa materia de Piano Complementario pendente, continuarase traballando os contidos do curso inferior, ata que alcance o nivel para afrontar os do curso seguinte. Isto facilitarao o feito de que as clases son individuais e, deste modo, a adaptación ao nivel e necesidades do alumno é doada de realizar.

Se se considera conveniente, poderanse poñer tarefas extras para superar carencias concretas, mesmo no caso de non ter a materia pendente. **Poderase recuperar o 1º trimestre e o 2º trimestre co traballo contínuo en clase.**

Recuperación no caso de que a avaliación continua non sexa posible: Segundo se reflicte no NOF, o sistema de avaliación para o alumnado que non poida avaliarse de forma continua por ausencias reiteradas ás sesións de clase é o seguinte está regulado.

O procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún

alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proa cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá na realización dunha serie de exercicios no que as porcentaxes para a avaliación dos serán:

- Interpretación das obras: 40%
- Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc: 60%

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrito, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá en:

- Parte A: Interpretación das obras ao piano
- Parte B: Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Parte A: 40%

- Parte B: 60%

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

Proba extraordinaria de avaliación (para materias con cualificación negativa)

No caso de que o alumno non alcance os obxectivos do curso e obteña na avaliación de xuño unha cualificación inferior a 5, contará cunha proba extraordinaria en setembro, que consistirá en demostrar, a través dunha proba práctica, que asimilou os contidos mínimos do curso, recollidos nesta programación.

6.1.5. Recursos didácticos

“Piano Práctico” 1º A..... A. Sánchez Peña
Escola rusa de piano 1ºA
Nikolaev
“El Piano” (Iniciación/Preparatorio)... Tchokov-Gemiu
“Método Europeo” vol. 1º F. Emonts
“De Bach a Stravinsky”..... A. Zipilivan
Mikrokosmos I..... B. Bartok
“Piezas fáciles”..... Kabalevski
Czerny _____ Os cinco dedos Op. 777: nº 1, 2, 3, 4,
5, 7, 8 F. Emonts _____ Método Europeo I
Violeta Hemsy de Gainza____ Palitos chineses Volume I a;
I b Antón García-Abril _____ Cadernos de Adriana I,
II, III M. Carra _____ Método curso 1º, 1º
volume Kabalevsky _____ Op. 39: 1-12, e Op.
89: 1-8

B. Bartok _____ Mikrokosmos Vol. I, e “32 Klavierstück” nº
1, 3 Duvernoy _____ Estudos
Elyse Mach _____ Contemporary Class Piano
E. L. Lancaster _____ Alfred's Basic Adult Piano Course
Greatest E. L. Lancaster, Victoria McArthur _____ I Used to
Play Piano.

6.2 Curso: 4º GP

1.1.2 Avaliación inicial

Na primeira semana do curso, o profesorado realizará unha avaliación inicial do alumnado para recoller datos sobre o estado emocional do alumnado, dos seus coñecementos musicais no piano e de todas aquelas cuestións que podan ser importantes para o desenvolvemento do curso. Quedará reflexada no cuaderno de seguemento do alumnado dita avaliación inicial.

6.1.6. Obxectivos

- 1.- Uso básico do pedal.
- 2.- Estudo de exercicios e obras onde se realice o paso do polgar poñendo atención á uniformidade no son e a boa posición da man.
- 3.- Práctica de escalas a dous oitavas nas tonalidades maiores e menores de ata dúas alteracións.
- 4.- Aplicación de criterios básicos de dixitación.
- 5.- Estudo de obras que tratan dificultades técnicas específicas, ampliando o traballado no curso anterior.
- 6.- Interpretación de obras ou fragmentos onde sexa necesario facer unha diferenciación dinámica clara entre melodía e acompañamento, podendo ser este en forma de acordes.
- 7.- Combinación de diversos ataques e articulacións.
 - 8.- Toma de contacto con obras de diferentes épocas intentando apreciar os elementos estilísticos máis representativos.
 - 9.- Aproximación teórica ás diferentes partes dunha obra e ás consecuencias musicais derivadas.
 - 10.- Realización de acordes tríades e de sétima de dominante nas tonalidades maiores e menores de ata dúas alteracións utilizando estruturas que conteñan os graos I, IV e V expresados tamén en cifrado americano.
 - 11.- Práctica da cadencia andaluza.
 - 12.- Práctica de transporte de pequenas obras ou pasaxes sinxelas con acordes I, IV e V en tonalidades de ata dúas alteracións.

13.- Práctica de lectura á primeira vista.

14.- Improvisación e elaboración de motivos e frases musicais dentro das tonalidades estudadas.

▪ **Contidos**

1.- Interpretación de tres obras do nivel do curso.

2.- Enlace dos acordes tonais (I, IV e V) nas tonalidades ata dúas alteracións, maiores e menores.

3.- Realización dunha estrutura harmónica improvisada, con acordes de I, IV e V graos e unha tonalidade ata dúas alteracións.

4.- Escalas das devanditas tonalidades, de tres oitavas.

5.- Lectura á primeira vista de obras sinxelas, con cambios de posición.

○ **Criterios de avaliación**

- Ler textos a primeira vista.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar obras de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- Chegar a través da análise á estrutura harmónica interna dun fragmento de partitura para teclado e redución harmónica dun fragmento sinxelo de música escrita para un instrumento polifónico.
- Lectura simplificada de obras ou fragmentos con disposicións harmónicas típicamente pianísticas (arpexios, etc.).
- 6) Acompañar unha melodía coa axuda dun profesor.

○ **Mínimos esixibles**

- 1º TRIMESTRE
- - Interpretar unha obra para piano.
- - Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en 4 tonalidades maiores
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.
- - Acompañar melodías axudado do profesor.

- 2º TRIMESTRE
- - Interpretar unha obra para piano.
- - Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en 4 tonalidades menores
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.
- - Realizar estruturas harmónicas dadas polo profesor.
- 3º TRIMESTRE
- - Interpretar unha obra para piano.
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos con cambios de posición.
- - Ser capaz de acompañar e tocar unha melodía improvisada.
-
-

- Procedementos e ferramentas de avaliación

Os criterios de avaliación aplicaranse por medio dos seguintes procedementos:

- Observación sistemática individual en clase, a través do caderno do profesor. Neste reflectirase a evolución do alumno, o traballo realizado no seu estudo persoal, o grao de cumprimento dos obxectivos e as incidencias.
- Probas. Realizaranse probas nas que se valorarán contidos que, ademais da interpretación do repertorio, inclúan a realización de estruturas harmónicas, improvisacións, escalas, etc. **Ditas probas poderán tamén realizarse de xeito telemático se as circunstancias o requiren.**

Con base no cumprimento dos obxectivos do curso, en cada un dos cursos valoraranse os seguintes aspectos:

- A realización dos contidos mínimos arriba recollidos (específicos para cada curso), nos que se reflecta:
- A resolución correcta de aspectos técnicos instrumentais.
- A comprensión dos procesos musicais implicados.

Tamén se valorará aspectos actitudinais como: compromiso coa materia, reflectido

nuns hábitos de estudo regulares e axeitados, interese en mellorar, esforzo, mostra de iniciativa, ademais de regularidade ao longo do curso.

○ Criterios de cualificación

- Dar un valor matemático de modo illado a cada un dos aspectos traballados, e por tanto susceptibles de ser avaliados, nas Ensinanzas Artísticas non é fácilmente aplicable dada a súa interrelación. Polo tanto, algúns dos criterios de avaliación fan referencia a bloques de coñecemento avaliados de forma conxunta. A distribución será:
 - 20%: actitude fronte á materia e grao de esforzo para alcanzar os obxectivos.
 - 20%: calidade non estudo autónomo (regularidade, grao de esforzo e calidade de estudo na casa)
 - 20%: traballo da lectura a primeira vista e de estruturas harmónicas.
 - 40%: interpretación de obras ao piano (traballo dos diferentes aspectos da técnica pianística)
- A nota final, será unha media aritmética das tres avaliacións.

○ Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).
- Criterios para a ampliación de matrícula:
 - - Para a obtención da ampliación de matrícula na materia de Repentización, realizarase unha proba no que o alumno ou alumna realizará os exercicios marcados polo profesor e interpretará alo menos dúas obras para piano. As porcentaxes para a avaliación dos exercicios serán:
 - Interpretación das obras: 40%
 - Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc: 60%

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva. É preciso ter superado todas as partes para proceder a ampliación de matrícula.

○ Procedementos de recuperación ordinarios

- No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso. **Poderase recuperar o 1º trimestre e o 2º trimestre co traballo contínuo en clase.**
-
- No caso de que neste ano académico o alumno teña pendente a disciplina de Piano Complementario do curso anterior, ó comezo do curso académico o profesor poderá realizar una proba inicial para saber si o alumno no período de vacacións recuperou a materia correspondente ó curso non superado e así incorporarse directamente ós contidos do curso seguinte. No caso contrario, e ó ter o Piano Comp. a opción de ser un ensino individual, o profesor programará o curso para que, si o estudio e a aprendizaxe do alumno son os apropiados, poda realiza-los contidos que lle faltan do curso anterior e os correspondentes ó novo curso.
- **Recuperación no caso de que a avaliación continua non sexa posible:** Segundo se reflicte no NOF, o sistema de avaliación para o alumnado que non poida avaliarse de forma continua por ausencias reiteradas ás sesións de clase é o seguinte está regulado.
- O procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proa cunha semana de antelación, alomenos.
- Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.
- A proba consistirá en:
 - Parte A: Interpretación das obras ao piano

- **Parte B: Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc**

- Os criterios de cualificación de dita proba serán:
 - Parte A: 40%
 - Parte B: 60%

- A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.
 - **Proba extraordinaria de avaliación** (para materias con cualificación negativa)

No caso de que o alumno non alcance os obxectivos do curso e obteña na avaliación de xuño unha cualificación inferior a 5, contará cunha proba extraordinaria en setembro, que consistirá en demostrar, a través dunha proba práctica, que asimilou os contidos mínimos do curso, recollidos nesta programación.

▪ **Recursos didácticos**

- “Método Europeo” vol. 2º F. Emonts
- Escola rusa de piano 1ºB.....Nikolaev
- Burgmüller _____ Estudos nº 1, 2
- Czerny _____ Os cinco dedos Op. 777: nº 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18 Duvernoy _____ Estudos
- F. Emonts _____ Método Europeo II Violeta Hemsy de Gainza ___ Vol II a; II b; III
- Carra _____ Método curso 1º, 2º volume
Mozart _____ Pezas para piano (Mozart Piano pieces)
Kabalewsky _____ Op. 39: 13-20; e Op. 89
- B. Bartok _____ Mikrokosmos II (ata nº 55); e “32 Klavierstück” nº 2, 5
- Z. Nömar _____ Cantos de España: O gato e o ratón; Bartolo tiña unha flauta;

Tres folliñas, nai; A min gústame o branco; Se a neve escorrega; Os catro muleros

- **Curso: 5º GP**

- **Avaliación inicial**

Na primeira semana do curso, o profesorado realizará unha avaliación inicial do alumnado para recoller datos sobre os obxectivos e contidos do curso anterior que deben ser reforzados por mor da suspensión das clases presenciais no terceiro trimestre. Así mesmo, tamén deberá ter en conta e recabar datos sobre o estado emocional do alumnado, das dificultades que puideran ter a nivel de conexión a internet (por se fose preciso realizar docencia non presencial) e outros aspectos que considere de especial interese.

- **Obxectivos**

- 1.- Reforzo dos contidos aplicados nos cursos anteriores.
- 2.- Uso con criterio do pedal de resonancia.
- 3.- Diferenciación dos diferentes planos sonoros no repertorio a traballar.
- 4.- Práctica de escalas a mans xuntas en tonalidades maiores e menores de ata catro alteracións.
- 5.- Estudo de exercicios e obras onde se traballe tanto o *legato* como en *non legato*.
- 6.- Desenvolvemento dun criterio persoal á hora de escoller dixitacións axeitadas.
- 7.- Traballo de obras de diferentes estilos.
- 8.- Combinación de diferentes ataques e articulacións.
- 9.- Coñecemento teórico das diferentes partes dunha obra e as consecuencias musicais derivadas.
- 10.- Realización dos acordes tríades en todos os graos e de sétima de dominante nas tonalidades maiores e menores de ata catro alteracións utilizando tanto o cifrado harmónico como o americano e as dominantes secundarias.
- 11.- Iniciación ao transporte de fragmentos e pezas sinxelas.
- 12.- Práctica da lectura a vista de obras, fragmentos e acompañamentos de mediana dificultade.
- 13.- Construción de formas musicais básicas mediante a improvisación de melodías e

acompañamentos.

- 14.- Redución de obras de piano e outro instrumento así como partituras pianísticas.

- **Contidos**

1.- Posición base na execución pianística

2.- Percepción interna da propia relaxación e da utilización consciente do peso do brazo.

3.- Desenvolvemento da técnica dixital (independencia, coordinación, velocidade forza e resistencia nos movementos articulares dos dedos).

4.- Desenvolvemento da técnica braquial (caída e lanzamento de antebrazo e brazo, movementos de rotación da man, desprazamentos laterais...).

5.- Principios de dixitación pianística.

6.- Práctica dos diversos modos de pulsación e ataque en función da dinámica, o fraseo e o sentido musical.

7.- Coñecemento do instrumento. Coñecemento dos pedais e as súas funcións.

8.- Interpretación de obras a dúas e catro mans.

9.- Lectura harmónica (acordes maiores e menores de dominante e subdominante, enlaces dos mesmos, modelos de acompañamento diversos adaptados a cada estrutura).

10.- Lectura contrapuntística.

11.- Lectura de partituras a primeira vista.

12.- Realización de acompañamentos de melodías instrumentais ou vocais.

13.- Elaboración de melodías e acompañamentos sobre estruturas armónicas dadas.

14.- Análise harmónico de fragmentos sinxelos de música para teclado.

- **Avaliación**

- **Criterios de avaliación**

- Ler textos a primeira vista.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar obras de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

- Chegar a través da análise á estrutura harmónica interna dun fragmento de partitura para teclado e redución harmónica dun fragmento sinxelo de música escrita para un instrumento polifónico.
- Lectura simplificada de obras ou fragmentos con disposicións harmónicas típicamente pianísticas (arpexios, etc.).
Acompañar unha melodía coa axuda dun profesor.

○ Mínimos esixibles

▪ 1º TRIMESTRE

- - Interpretar unha obra para piano.
- - Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en todas as tonalidades maiores.
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos simplificados.

▪ 2º TRIMESTRE

- - Interpretar unha obra para piano.
- - Traballar os enlaces de acordes tonais (I, IV, V) en todas as tonalidades.
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos con cambios de posición e tonalidade.
- - Realizar estruturas harmónicas dadas polo profesor.

▪ 3º TRIMESTRE

- - Interpretar unha obra para piano.
- - Ler a primeira vista obras/fragmentos con cambios de posición.
- - Ser capaz de acompañar e tocar unha melodía improvisada.
- - Realizar pequenas pezas improvisadas.

○ Procedementos e ferramentas de avaliación

Os criterios de avaliación aplicaranse por medio dos seguintes procedementos:

- Observación sistemática individual en clase, a través do caderno do profesor. Neste

reflectirase a evolución do alumno, o traballo realizado no seu estudo persoal, o grao de cumprimento dos obxectivos e as incidencias.

- Probas. Realizaranse probas nas que se valorarán contidos que, ademais da interpretación do repertorio, inclúan a realización de estruturas harmónicas, improvisacións, escalas, etc. **Ditas probas poderán tamén realizarse de xeito telemático se as circunstancias o requiren.**

Con base no cumprimento dos obxectivos do curso, en cada un dos cursos valoraranse os seguintes aspectos:

- A realización dos contidos mínimos arriba recollidos (específicos para cada curso), nos que se reflecta:
- A resolución correcta de aspectos técnicos instrumentais.
- A comprensión dos procesos musicais implicados.

Tamén se valorará aspectos actitudinais como: compromiso coa materia, reflectido nuns hábitos de estudo regulares e axeitados, interese en mellorar, esforzo, mostra de iniciativa, ademais de regularidade ao longo do curso.

○ Criterios de cualificación

- Dar un valor matemático de modo illado a cada un dos aspectos traballados, e por tanto susceptibles de ser avaliados, nas Ensinanzas Artísticas non é fácilmente aplicable dada a súa interrelación. Polo tanto, algúns dos criterios de avaliación fan referencia a bloques de coñecemento avaliados de forma conxunta. A distribución será:
 - 20%: actitude fronte á materia e grao de esforzo para alcanzar os obxectivos.
 - 20%: calidade non estudo autónomo (regularidade, grao de esforzo e calidade de estudo na casa)
 - 20%: traballo da lectura a primeira vista e de estruturas harmónicas.
 - 40%: interpretación de obras ao piano (traballo dos diferentes aspectos da técnica pianística)
- A nota final, será unha media aritmética das tres avaliacións.

○ Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese

- consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).
- Criterios para a ampliación de matrícula:
 - - Para a obtención da ampliación de matrícula na materia de Repentización, realizarase unha proba no que o alumno ou alumna realizará os exercicios marcados polo profesor e interpretará alo menos dúas obras para piano. As porcentaxes para a avaliación dos exercicios serán:
 - Interpretación das obras: 40%
 - Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc: 60%

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva. É preciso ter superado todas as partes para proceder a ampliación de matrícula.

○ Procedementos de recuperación ordinarios

- No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso. **Poderase recuperar o 1º trimestre e o 2º trimestre co traballo contínuo en clase.**
-
- No caso de que neste ano académico o alumno teña pendente a disciplina de Piano Complementario do curso anterior, ó comezo do curso académico o profesor poderá realizar una proba inicial para saber si o alumno no período de vacacións recuperou a materia correspondente ó curso non superado e así incorporarse directamente ós contidos do curso seguinte. No caso contrario, e ó ter o Piano Comp. a opción de ser un ensino individual, o profesor programará o curso para que, si o estudio e a aprendizaxe do alumno son os apropiados, poda realiza-los contidos que lle faltan do curso anterior e os correspondentes ó novo curso.
- **Recuperación no caso de que a avaliación continua non sexa posible:** Segundo se reflicte no NOF, o sistema de avaliación para o alumnado que non poida avaliarse de forma continua por ausencias reiteradas ás sesións de clase é o seguinte está regulado.
- O procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá

convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proa cunha semana de antelación, alomenos.

- Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

- A proba consistirá en:
 - Parte A: Interpretación das obras ao piano

 - Parte B: Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc

- Os criterios de cualificación de dita proba serán:
 - Parte A: 40%

 - Parte B: 60%

- A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

○ **Proba extraordinaria de avaliación** (para materias con cualificación negativa)

No caso de que o alumno non alcance os obxectivos do curso e obteña na avaliación de xuño unha cualificación inferior a 5, contará cunha proba extraordinaria en setembro, que consistirá en demostrar, a través dunha proba práctica, que asimilou os contidos mínimos do curso, recollidos nesta programación.

▪ Recursos didácticos

- “El Piano” 2º Tchokov-Gemiu
- Escola rusa de piano 2º.....Nikolaev
- Mikrokosmos II..... B. Bartok
- For Children..... B. Bartok
- “Método Europeo” vol. 2º/3º F. Emonts
- “Piezas fáciles”..... Kabalevski
- Burgmüller _____Estudos Op. 100 nº 3, 5, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 18 Czerny
_____Os cinco dedos Op. 777: nº 19, 20, 21, 22, 23, 24 M.
Carra_____Método curso 2º
- J. S. Bach _____Pequenos preludios: DoM BWV. 939, Dom BWV.
999, DoM
- BWV. 924
- J. S. Bach _____Álbum Ana Magdalena: Menuet en SolM BWV 116,
Menuet en
- DÓm BWV 121, Marche mi b M BWV. 127 Clementi _____Sonatinas 1,
2, 3 Diabelli _____Sonatina nº 1 Op.151 Beethoven
_____Sonatina nº 5
Mozart _____Pezas Kv. 15 (2 ó 3 segundo a dificultade) e Menuet
K.6 ó K.7
- Schubert _____Ländler D.366 nº 1, 8, 5, 15
- Schumann _____Álbum de a Mocidade nº 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12
Tchaikowsky _____Álbum de a Mocidade nº 5
- E. Granados _____“Contos da mocidade” nº 6

○ Curso: 6º GP

▪ Avaliación inicial

Na primeira semana do curso, o profesorado realizará unha avaliación inicial do alumnado para recoller datos sobre os obxectivos e contidos do curso anterior que deben ser reforzados por mor da suspensión das clases presenciais no terceiro trimestre. Así mesmo, tamén deberá ter en conta e recabar datos sobre o

estado emocional do alumnado, das dificultades que puideran ter a nivel de conexión a internet (por se fose preciso realizar docencia non presencial) e outros aspectos que considere de especial interese.

▪ **Obxectivos**

- 1.-Reforzo dos contidos aplicados nos cursos anteriores.
- 2.- Uso con criterio do pedal de resonancia.
- 3.- Diferenciación dos diferentes planos sonoros no repertorio a traballar.
- 4.- Práctica de escalas a mans xuntas en tonalidades maiores e menores de ata catro alteracións.
- 5.- Estudo de exercicios e obras onde se traballe tanto o *legato* como en *non legato*.
- 6.- Desenvolvemento dun criterio persoal á hora de escoller dixitacións axeitadas.
- 7.- Tralado de obras de diferentes estilos.
- 8.- Combinación de diferentes ataques e articulacións.
- 9.- Coñecemento teórico das diferentes partes dunha obra e as consecuencias musicais derivadas.
- 10.- Realización dos acordes tríades en todos os graos e de sétima de dominante nas tonalidades maiores e menores de ata catro alteracións utilizando tanto o cifrado harmónico como o americano.
- 11.- As dominantes secundarias.
- 12.- Iniciación ao transporte de fragmentos e pezas sinxelas.
- 13.- Práctica da lectura a vista de obras, fragmentos e acompañamentos de mediana dificultade.
- 14.- Construción de formas musicais básicas mediante a improvisación de melodías e acompañamentos.
- 15.- Redución de obras de piano e outro instrumento así como partituras pianísticas.

▪ **Contidos**

- 1.- Posición base na execución pianística
- 2.- Percepción interna da propia relaxación e da utilización consciente do peso do brazo.
- 3.- Desenvolvemento da técnica dixital (independencia, coordinación, velocidade forza e resistencia nos movementos articulares dos dedos).
- 4.- Desenvolvemento da técnica braquial (caída e lanzamento de antebrazo e brazo, movementos de rotación da man, desprazamentos laterais...).
- 5.- Principios de dixitación pianística.
- 6.- Práctica dos diversos modos de pulsación e ataque en función da dinámica, o fraseo e o sentido musical.

- 7.- Coñecemento do instrumento. Coñecemento dos pedais e as súas funcións.
- 8.- Interpretación de obras a dúas e catro mans.
- 9.- Lectura harmónica (acordes maiores e menores de dominante e subdominante, enlaces dos mesmos, modelos de acompañamento diversos adaptados a cada estrutura).
- 10.- Lectura contrapuntística.
- 11.- Lectura de partituras a primeira vista.
- 12.- Realización de acompañamentos de melodías instrumentais ou vocais. Elaboración de melodías e acompañamentos sobre estruturas armónicas dadas. Análise harmónico de fragmentos sinxelos de música para teclado.

▪ **Avaliación**

○ **Criterios de avaliación**

- 1.- Ler textos a primeira vista.
- 2.- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 3.- Interpretar obras de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- 4.- Chegar a través da análise á estrutura harmónica interna dun fragmento de partitura para teclado e redución harmónica dun fragmento sinxelo de música escrita para un instrumento polifónico.
- 5.- Lectura simplificada de obras ou fragmentos con disposicións harmónicas típicamente pianísticas (arpexios, etc.).
- 6.- Acompañar unha melodía coa axuda dun profesor.

○ **Criterios de avaliación**

- 1.- Ler textos a primeira vista.
- 2.- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 3.- Interpretar obras de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

- 4.- Chegar a través da análise á estrutura harmónica interna dun fragmento de partitura para teclado e redución harmónica dun fragmento sinxelo de música escrita para un instrumento polifónico.
- 5.- Lectura simplificada de obras ou fragmentos con disposicións harmónicas típicamente pianísticas (arpexios, etc.).
- 6.- Acompañar unha melodía coa axuda dun profesor.

○ Procedementos e ferramentas de avaliación

Os criterios de avaliación aplicaranse por medio dos seguintes procedementos:

- Observación sistemática individual en clase, a través do caderno do profesor. Neste reflectirase a evolución do alumno, o traballo realizado no seu estudo persoal, o grao de cumprimento dos obxectivos e as incidencias.
- Probas. Realizaranse probas nas que se valorarán contidos que, ademais da interpretación do repertorio, inclúan a realización de estruturas harmónicas, improvisacións, escalas, etc. **Ditas probas poderán tamén realizarse de xeito telemático se as circunstancias o requiren.**

Con base no cumprimento dos obxectivos do curso, en cada un dos cursos valoraranse os seguintes aspectos:

- A realización dos contidos mínimos arriba recollidos (específicos para cada curso), nos que se reflecta:
- A resolución correcta de aspectos técnicos instrumentais.
- A comprensión dos procesos musicais implicados.

Tamén se valorará aspectos actitudinais como: compromiso coa materia, reflectido nuns hábitos de estudo regulares e axeitados, interese en mellorar, esforzo, mostra de iniciativa, ademais de regularidade ao longo do curso.

○ Criterios de cualificación

- Dar un valor matemático de modo illado a cada un dos aspectos traballados, e por tanto susceptibles de ser avaliados, nas Ensinanzas Artísticas non é fácilmente aplicable dada a súa interrelación. Polo tanto, algúns dos criterios de avaliación fan referencia a bloques de coñecemento avaliados de forma conxunta. A distribución será:

- 20%: actitude fronte á materia e grao de esforzo para alcanzar os obxectivos.
- 20%: calidade non estudo autónomo (regularidade, grao de esforzo e calidade de estudo na casa)
- 20%: traballo da lectura a primeira vista e de estruturas harmónicas.
40%: interpretación de obras ao piano (traballo dos diferentes aspectos da técnica pianística)
- A nota final, será unha media aritmética das tres avaliacións.

○ Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F do Centro (dispoñibles na páxina web).
- Criterios para a ampliación de matrícula:
 - - Para a obtención da ampliación de matrícula na materia de Repentización, realizarase unha proba no que o alumno ou alumna realizará os exercicios marcados polo profesor e interpretará alo menos dúas obras para piano. As porcentaxes para a avaliación dos exercicios serán:
 - Interpretación das obras: 40%
 - - Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc: 60%

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva. É preciso ter superado todas as partes para proceder a ampliación de matrícula.

○ Procedementos de recuperación ordinarios

- No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso. **Poderase recuperar o 1º trimestre e o 2º trimestre co traballo contínuo en clase.**
-
- No caso de que neste ano académico o alumno teña pendente a disciplina de Piano Complementario do curso anterior, ó comezo do curso académico o profesor poderá realizar una proba inicial para saber si o alumno no período de vacacións recuperou a materia correspondente ó curso non superado e así incorporarse directamente ós

contidos do curso seguinte. No caso contrario, e ó ter o Piano Comp. a opción de ser un ensino individual, o profesor programará o curso para que, si o estudio e a aprendizaxe do alumno son os apropiados, poda realiza-los contidos que lle faltan do curso anterior e os correspondentes ó novo curso.

- **Recuperación no caso de que a avaliación continua non sexa posible:** Segundo se reflicte no NOF, o sistema de avaliación para o alumnado que non poida avaliarse de forma continua por ausencias reiteradas ás sesións de clase é o seguinte está regulado.
- O procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proa cunha semana de antelación, alomenos.
- Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.
- A proba consistirá en:
 - Parte A: Interpretación das obras ao piano
 - Parte B: Realización de exercicios harmónicos, de improvisación, etc
- Os criterios de cualificación de dita proba serán:
 - Parte A: 40%
 - Parte B: 60%

- A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

- **Proba extraordinaria de avaliación** (para materias con cualificación negativa)

No caso de que o alumno non alcance os obxectivos do curso e obteña na avaliación de xuño unha cualificación inferior a 5, contará cunha proba extraordinaria en setembro, que consistirá en demostrar, a través dunha proba práctica, que asimilou os contidos mínimos do curso, recollidos nesta programación.

- **Recursos didácticos**

“Método Europeo” vol. 3º F. Emonts

Álbum de Ana Magdalena..... J. S. Bach

J. S. Bach _____ Pequenos preludios: DoM BWV. 933, Dom BWV. 934, Rem

BWV. 935, Mim BWV. 938, Mim BWV. 941, Lam BWV. 942, FaM BWV. 927, Rem BWV. 926,

Rem BWV. 940; Álbum Ana Magdalena: Polonesa BWV. 123, e Invención a 2 voces nº 1 Sonatinas Clementi

Burgmüller _____ Estudos Op. 100 nº 10, 11, 13, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 24 Cramer _____ Estudio nº 1

Czerny _____ Estudio nº 6 Op.

636 M. Carra _____ Método curso

3º Diabelli _____ Sonatina Op.

151 nº 2 Beethoven _____ Sonatina nº 6

Clementi _____ Sonatinas Op. 36 nº 3, 4, 6

Kuhlau _____ Sonatinas Op. 20 nº 1; Op. 88 nº 1, 2

Haydn _____ Sonatas Hob. XVI/II - nº 5; XVI/4; XVI/8

Haydn _____ Sonatinas Hob. XI/35 na M; Hob. XI/75 en a M Dussek _____ Sonatina Op.20 nº 1

Schumann _____ Álbum de Mocidade nº 10, 11, 12, 14, 28, 35. e Escenas de nenos nº 1

Tchaikowsky _____ Álbum de a Mocidade nº 1, 8,

16 Mendelssohn _____ Romanza sen palabras

Op. 30 nº 6

E. Granados _____ Ciclo “Contos da mocidade”: “Conto vello”, “Vindo da fonte”,

“Dedicatoria”, “A pantasma”

Álbum de Colien _____ Muntanyí (Joseph M. Mestres Quadreny), Melodía Mozárabe

(Joseph Adoitar, Janeira (Jorge Peixinho), Pins (Albert **Sardá**))

7 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Os integrantes do departamento estarán atentos ao grao de cumprimento das respectivas programacións didácticas, así como da evolución de cada un dos alumnos e alumnas que cursan as materias impartidas.

8 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

A avaliación interna do departamento será realizada mediante o procedemento de calibración coa ficha que se adxunta nun anexo.

9 ANEXOS

9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Non procede nesta materia.

9.2. Probas de acceso a outros cursos

Contidos

A proba de piano complementario para acceder aos cursos de 3º, 4º, 5º e 6º de Grao Profesionais consistirá en:

- Unha lectura a primeira vista de pequenos fragmentos musicais ou pezas dunha dificultade acorde ao nivel.
- interpretar algunha/s pequena/s peza/s ou obra/s que escollerá o tribunal o seu criterio de 5 presentadas polo candidato.
- Realizar unha estrutura harmónica dada polo tribunal.

Criterios de avaliación e cualificación

- 1) Unha lectura a primeira vista de pequenos fragmentos musicais ou pezas dunha dificultade acorde ao nivel (25%)
- 2) Interpretar algunha/s pequena/s peza/s ou obra/s que escollerá o tribunal o seu criterio de cinco presentadas polo candidato (50%)
- 3) Realizar unha estrutura harmónica dada polo tribunal (25%)

9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza, o premio fin de grao concederáse ao alumnado que cumpla os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin. Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades, pódense consultar no centro ou na súa páxina web.

Rúbrica para finais de trimestre

(Aspecto a avaliar)	(Grao de consecución)				
	Nunca	Case nunca	Ás veces	Case sempre	Sempre
<i>Presenta unha boa actitude fronte á materia e grao de esforzo para acadar os obxectivos</i>	0	0.5	1	1.5	2
<i>Ten calidade no estudo autónomo (regularidade, grao de esforzo e calidade de estudo na casa)</i>	0	0.5	1	1.5	2
<i>Realiza correctamente os exercicios de lectura a primeira vista e estruturas harmónicas</i>	0	0.5	1	1.5	2
<i>Interpreta correctamente as obras ao piano (traballo dos diferentes aspectos da técnica pianística)</i>	0	1	2	3	4
CUALIFICACIÓN					

Rúbrica para probas: extraordinaria, acceso, ampliación

(Aspecto a avaliar)		(Grao de consecución)				
		Mal	Regular	Bo	Moi bo	Excelente
<i>Interpreta adecuadamente as obras presentadas (ata 4 puntos)</i>	<i>1ª obra</i>	0	0.5	1	1,5	2
	<i>2ª obra</i>	0	0.5	1	1,5	2
	<i>Estructura harmónica</i>	0	0.5	1	1,5	2
<i>Realiza correctamente exercicios propostos harmónicos, de interpretación, etc. (ata 6 puntos)</i>	<i>Improvisación, Acompañamento melodías</i>	0	0.5	1	1,5	2
	<i>Lectura a 1ª vista</i>	0	0.5	1	1,5	2
	CUALIFICACIÓN					